

Från nödvatten till resiliens?

Vattenförvaltning som
beredskap

Länsstyrelsen
Skåne

1. Inledning: Länsstyrelsens uppdrag inom vattenberedskap

7. Länsstyrelserna ska ge stöd och följa upp kommunernas kontinuitetsplanering och beredskapsåtgärder för att säkerställa dricksvattenförsörjningen under fredstida kriser och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska vidare ta fram underlag till stöd för prioritering av nödvatten vid fredstida kriser och höjd beredskap inom det egna länet. I uppdraget ingår även att planera och genomföra nödvattenövningar. Arbetet ska redovisas i beredskapssektorns gemensamma redovisning som Livsmedelsverket senast den 22 februari 2027 ska lämna till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Länsstyrelsen i Jönköpings län ska samordna uppdraget.

Regleringsbrev till länsstyrelserna 2026 (utdrag)

7 § Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap och den högsta civila totalförsvarsmyndigheten inom länet.

Genom sin verksamhet ska länsstyrelsen minska sårbarheten i samhället, bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen samt utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer och höjd beredskap. Förordning (2022:568).

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsen
Skåne

1. Inledning: Länsstyrelsens uppdrag inom vattenberedskap

SGU har för perioden 2025-2027 fått beviljat ett 2:4-projekt för att höja beredskapsförmågan gällande vattenförsörjning genom att identifiera och förbereda alternativa råvattenkällor ("beredskapsbrunnar"). Sådana alternativa råvattenkällor kan t.ex. vara brunnar som VA-huvudmannen inte längre nyttjar, privata brunnar, källsprång, vattendrag eller sjöar.

Länsstyrelsen Skåne medverkar som referens i arbetet.

1. Inledning – vad menar vi med vattenberedskap?

- Nödvatten – dricksvatten i tankbilar, dunkar, nödvattenplan
- Hur robust är fundamentet för dricksvattenproduktionen, dvs. råvattenresursen?
- Att väga in:
  - Klimat och längre torrperioder
  - Ekosystem
  - Livsmedelsförsörjning
  - Samhällsviktig verksamhet
  - Totalförvarsplanering
  - Med mera

2. Perspektivskifte: från nödvatten till resiliens?

- Hur omhänderta beredskapsdimensionen i:
  - regional vattenförsörjningsplan,
  - vattenförvaltning (som del av totalförsvaret),
  - behov av alternativa försörjningsvägar,
  - beroenden mellan kommuner.

Traditionell beredskap	Strategisk vattenberedskap
Tankbilar	Robust råvattenförsörjning
Dunkar	Reservvattentäcker
Distribution	Redundans
Reaktivt	Förebyggande
Kort sikt	Decennieperspektiv

2. Perspektivskifte – exempel regional vattenförsörjningsplan

Remissyttranden (axplock)

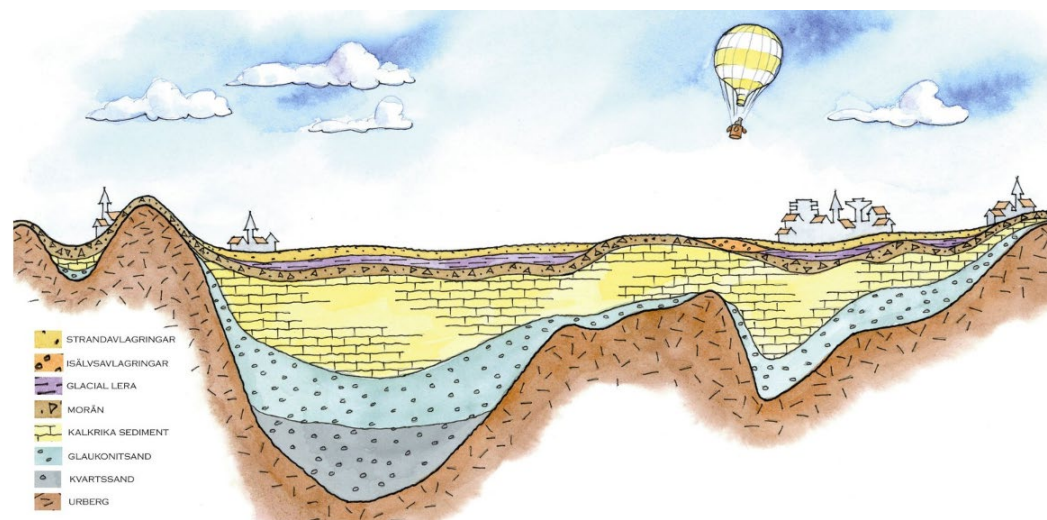
- Behov av ökad samverkan och samarbete över kommun- och länsgränser, exempelvis för att hantera fördelning av vatten vid beredskaps- och krissituationer, hantera klimatförändringar, öka redundans genom samverkan och samfinansiering.
- Reservvattentäkter som redundans i ansträngda lägen, hur finansiera, hur samordna?
- En tydligare ansvarsfördelning och handlingsplan för prioriterade åtgärder efterfrågas (inkl. uppföljning).
- Utveckla gemensamma principer för hur vattenresurser ska prioriteras vid bristsituationer. *Vem ska bli prioriterad? Var tas beslut om prioritering? Vad innebär det att vara prioriterad?*

Länsstyrelsen
Skåne

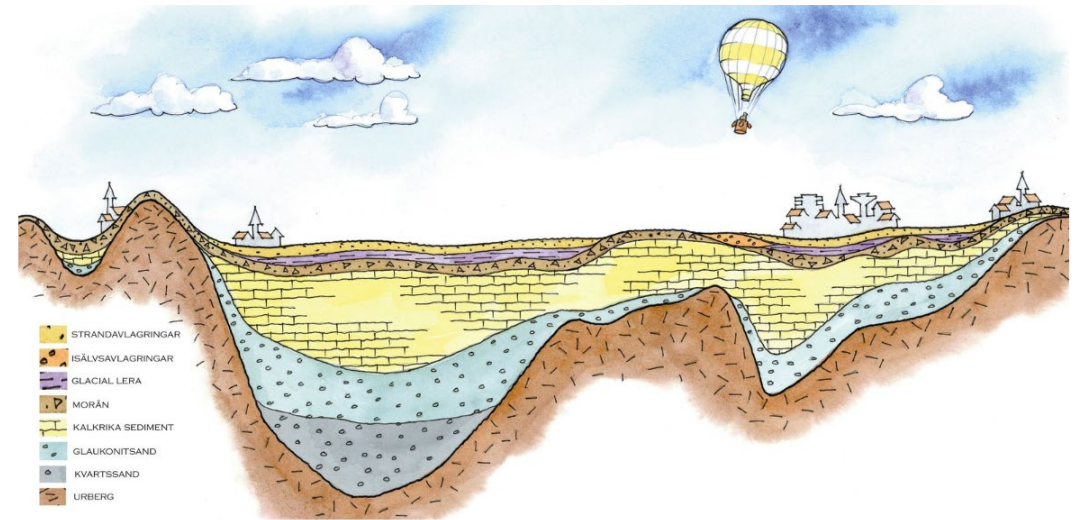
3. Kristianstadsslätten som exempel på både styrka och sårbarhet

- Förhållanden:
  - stor och viktig grundvattenresurs,
  - jordbruk,
  - livsmedelsproduktion,
  - kommunal försörjning,
  - industri,
  - naturvärden.

3. Kristianstadsslätten som exempel på både styrka och sårbarhet

- Vad händer vid:
  - långvarig torka?
  - förorening?
  - energibrist?
  - bortfall av el eller kemikalier?
  - konflikt mellan användare?

4. Prioritering vid vattenbrist

- Erfarenheter nödvattenplanering
  - att frågan är komplex,
  - att lagstiftning och samhällsbehov inte alltid är helt synkade,
  - att prioritering behöver diskuteras innan krisen kommer.

5. Slutord: vad göra framåt?

1. Beredskap börjar i vattenförvaltningen
  - Skydd, planering och redundans är beredskap.
2. Samverkan är avgörande
  - Kommuner, lantbruk, industri, VA, statliga myndigheter och forskning måste tänka tillsammans.
3. Prioriteringar måste diskuteras före krisen
  - Inte mitt i den.

Tack

Länsstyrelsen
Skåne